

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 14.426

Tarih : 14.10.2025

35114

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Alparslan BAYRAKTAR** tarafından Anayasa'nın 98'nci ve İçtüzüğü'nün 99'ncü maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlandırılmasını arz ederim.

Ayten KORDU

Tunceli Milletvekili

Dersim'in Pülümür ilçesinde yer alan Hel Dağı, Bağır Dağı ve çevresi, sahip olduğu biyolojik çeşitlilik, su kaynakları, kültürel ve inançsal miras bakımından Türkiye'nin en özel doğal alanlarından biridir. Ancak bu bölgede Erz Madencilik Hafriyat Nakliyat İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. tarafından yürütülmekte olan krom madeni faaliyetleri, gerek çevresel gerek toplumsal açıdan ciddi kaygılar yaratmaktadır.

Bu bölge, yalnızca ekolojik çeşitliliğiyle değil, aynı zamanda geçimini büyük oranda küçükbaş hayvancılıkla sürdüren üreticilerin yaşam alanlarını ve ekonomik faaliyet sahalarını barındırması bakımından da kritik öneme sahiptir. Maden ruhsat sahalarının, yöre halkının kullanımındaki mera ve yaylaları kapsadığı yönünde bazı iddialar söz konusudur.

Maden arama ve işletme faaliyetlerinin, meralar üzerinde gerçekleştirilmesi halinde kırsal geçim kaynaklarına ve bölge halkının sosyo-ekonomik yapısına doğrudan zarar verme riski bulunmaktadır. Bu nedenle, maden ruhsat sahalarının sınırlarının mera alanlarıyla çakışıp çakışmadığı, bu faaliyetlerin yürütülmesi sırasında 4342 sayılı Mera Kanunu başta olmak üzere ilgili çevre ve tarım mevzuatına uygunluk denetimlerinin yapılıp yapılmadığı hususları kamuoyu açısından büyük önem taşımaktadır.

Söz konusu faaliyetlere ilişkin ruhsat 2021 yılının Aralık ayında verilmiş olup 5 yıl süreyle geçerlidir. Dolayısıyla ruhsatın 2026 yılının Aralık ayında sona erecektir. Bu ruhsatın süresinin uzatılıp uzatılmayacağı, uzatılacaksa hangi kriterlere göre değerlendirileceği kamuoyunda belirsizdir.

Öte yandan, 18 Eylül 2025 tarihinde ilgili bakanlığın ilgili uzman heyeti tarafından bölgeye bir denetim ziyareti gerçekleştirilmiştir. Bu denetim sonucunda hazırlanan resmî denetim raporunun kamuoyuyla paylaşılması, yöre halkının kaygıları ve şeffaflık açısından zaruri bir ihtiyaçtır. Bu raporun içeriği, bölgede yürütülen faaliyetlerin mevzuata uygunluğunun tespit edilmesi ve ruhsat yenileme sürecine etkisinin anlaşılması bakımından son derece önemlidir.

4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu ve 3213 sayılı Maden Kanunu gereğince, ruhsat bilgileri, denetim raporları, proje tanıtım dosyaları ve teknik verilerin ilgili kamu kurumları tarafından erişime açık olması gerekmektedir. Bu bilgiler yalnızca kamu denetimini değil, aynı zamanda yerel halkın doğru ve sağlıklı biçimde bilgilendirilmesini de sağlamaktadır.

Bölge halkının yaşam alanlarını, su kaynaklarını ve doğal varlıklarını doğrudan etkileyen bu faaliyetlerin teknik boyutlarının açıklığa kavuşturulması; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın sorumluluğundaki denetim ve ruhsatlandırma süreçlerinin şeffaf biçimde paylaşılması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Erz Madencilik Hafriyat Nakliyat İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.'ne 5 yıl süreyle verilen ruhsatın tam olarak kapsamı nedir?
2. Ruhsatın verildiği alanın büyüklüğü, sınır koordinatları ve faaliyet türü (arama, işletme, genişletme vb.) nedir?
3. 18 Eylül 2025 tarihinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yapılan son denetimin resmî raporu hazırlanmış mıdır? Hazırlandıysa bu raporun bir örneği kamuoyuyla ve tarafımızla paylaşılması mümkün müdür?
4. Söz konusu denetimde herhangi bir mevzuata aykırılık, çevresel ihlal veya teknik uygunsuzluk tespit edilmiş midir? Edildiyse hangi idari yaptırımlar uygulanmıştır?
5. 2026 yılında sona erecek olan ruhsatın uzatılması veya yenilenmesi için hangi teknik, çevresel ve idari kriterler dikkate alınacaktır? Bu kriterleri belirleyen mevzuat ve yetkili kurum hangisidir?
6. Erz Madencilik tarafından Bakanlığa sunulmuş teknik dokümanlar, proje tanıtım dosyaları ve fizibilite raporları mevcut mudur? Bu belgeler yerel kamuoyunu bilgilendirmek için tarafımıza iletilmesi mümkün müdür?
7. Hel Dağı ve Bağır Dağı çevresinde yürütülen krom madeni faaliyetlerinin, yeraltı su kaynakları, yüzeysel akarsular ve tarım alanları üzerindeki etkilerine dair Bakanlığınızın elinde mevcut veri ve analizler bulunmakta mıdır?

8. Bu bölgedeki maden ruhsat sahalarının, yöre halkının geçim kaynağı olan mera ve yaylaları kapsayıp kapsamadığına ilişkin Bakanlığınızın elinde güncel bir tespit bulunmakta mıdır? Bu alanlarda yürütülen maden arama ve işletme faaliyetlerinin, 4342 sayılı Mera Kanunu ile 2872 sayılı Çevre Kanunu hükümlerine uygunluğu konusunda herhangi bir denetim yapılmış mıdır?
9. 3213 sayılı Maden Kanunu kapsamında bu bölgeye verilen ruhsat, “Nitelikli Doğal Koruma Alanı” statüsüyle çelişki yaratmakta mıdır? Bu konuda Bakanlığınızca yapılan hukuki veya teknik değerlendirme var mıdır?
10. Yerel halkın, sivil toplumun ve bölge temsilcilerinin denetim süreçlerine katılımı veya denetim sonuçlarına erişimi konusunda Bakanlığınızca bir mekanizma öngörülmekte midir?